

**REGELS EN RICHTLIJNEN VAN DE EXAMENCOMMISSIE
VAN DE BACHELOROPLEIDING**

Zoals bedoeld in 7.12b lid 3 van de WHW

MOLECULAR SCIENCE & TECHNOLOGY

2024-2025

Table of Contents

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen.....	4
Artikel 1.1 Toepasselijkheid.....	4
Artikel 1.2 Begripsbepaling	4
Hoofdstuk 2. Instelling, taken en werkwijze van de examencommissie.....	6
Artikel 2.1 Instelling examencommissie	6
Artikel 2.2 Samenstelling van de examencommissie.....	6
Artikel 2.3 Taken en bevoegdheden van de examencommissie	7
Artikel 2.4 Werkwijze.....	8
Hoofdstuk 3. Aanwijzing examinatoren.....	9
Hoofdstuk 4. Tentamens	10
Artikel 4.1 Vorm van de tentamens	10
Artikel 4.2 Kwaliteitsborging van tentamens.....	10
Artikel 4.3 Toegangseisen voor tentamens en praktische oefeningen.....	11
Artikel 4.4 Data van de tentamens.....	12
Artikel 4.5 Aanmelding en terugtrekking studieonderdelen en tentamens.....	12
Artikel 4.6 Orde tijdens de tentamens.....	12
Artikel 4.7 Orde tijdens de practica	13
Artikel 4.8 Mondelinge tentamens	14
Artikel 4.9 Vaststelling en bekendmaking van de uitslag van het tentamen.....	14
Artikel 4.10 Geldigheidsduur van tentamens	15
Artikel 4.11 Inzage en nabespreking	16
Artikel 4.12 Vrijstelling voor tentamens en praktische oefeningen	16
Artikel 4.13 Bewaartermijnen.....	16
Artikel 4.14 Doeltreffende voorziening in geval van functiebeperking	17
Hoofdstuk 5. Examens en getuigschriften.....	18
Artikel 5.1 Het afleggen van het examen	18
Artikel 5.2 Goedkeuring van examenprogramma's en keuzeonderdelen	18
Artikel 5.3 Uitsluiting van de opleiding of bepaalde onderdelen daarvan.....	18
Artikel 5.4 Aanmelding voor het examen.....	18
Artikel 5.5 Getuigschrift en diplomasupplement	19
Artikel 5.6 Examenjudicium.....	19
Artikel 5.7 Bewaartermijnen.....	19
Hoofdstuk 6. Fraude en plagiaat	20
Artikel 6.1 Fraude	20
Artikel 6.2 Door de examinator te treffen maatregelen bij fraude.....	20
Artikel 6.3 Door de examencommissie te treffen sancties bij fraude.....	21

Artikel 6.4 Te treffen maatregelen naar aanleiding van plagiaat	22
Artikel 6.5 Onregelmatigheden.....	22
Hoofdstuk 7. Het bindend studieadvies (BSA).....	23
Artikel 7.1 Dossiervorming	23
Artikel 7.2 Het bindend studieadvies.....	23
Artikel 7.3 Het besluit studievoortgang internationale studenten (MoMi)	23
Hoofdstuk 8. Minorprogramma.....	24
Hoofdstuk 9. Klachten, bezwaren en beroepen.....	25
Artikel 9.1 Indiening.....	25
Artikel 9.2 Behandeling van klachten en bezwaren	25
Artikel 9.3 Behandeling van beroepen	25
Hoofdstuk 10. Jaarlijkse verslaglegging	26
Hoofdstuk 11. Slotbepalingen.....	27
Artikel 11.1 Bijzondere omstandigheden.....	27
Artikel 11.2 Wijzigingen.....	27
Artikel 11.3 Inwerkingtreding.....	27

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid

Deze regels en richtlijnen zijn vastgesteld door de examencommissie en van toepassing op de tentamens en examens in de bachelor- opleiding Molecular Science and Technology, hierna te noemen: de opleiding. Deze opleiding is een gezamenlijke opleiding van de Universiteit Leiden en de Technische Universiteit Delft (TU Delft).

Artikel 1.2 Begripsbepaling

AI-software	Artificiële of kunstmatige intelligentie (AI) is de intelligentie waarmee machines, software en apparaten zelfstandig keuzes maken. Vormen van AI software zijn onder meer virtuele assistentie, software voor beeldanalyse, zoekmachines, systemen voor spraak- en gezichtsherkenning, (zelflerende) applicaties die zelfstandig in staat zijn om bestaande of nieuwe verbanden en/of patronen te ontdekken in (big) data en zelfstandig beslissingen te nemen, chatbots zoals Chat GPT
examinandus	degene die zich onderwerpt aan een tentamen of examen
bachelor eindproject	eindwerk van de opleiding, afgesloten met een eindwerkstuk en openbare mondelinge presentatie
eerste beoordelaar	de examinerator die het bachelor eindproject begeleidt, het eindwerkstuk als eerste leest en beoordeelt, de openbare presentatie bijwoont en beoordeelt
tweede beoordelaar	de examinerator die (als tweede) het bachelor eindwerkstuk leest en beoordeelt, de openbare presentatie bijwoont en beoordeelt
derde beoordelaar	door de examencommissie aangewezen derde examinerator in geval eerste en tweede beoordelaar niet tot een eensluidend oordeel over het bachelor eindproject kunnen komen
fraude	elk handelen (met inbegrip van het plegen van plagiaat), dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student (of medestudent) geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt, wordt als fraude in de zin van artikel 7.12b van de wet beschouwd. Hierin is ook begrepen het voornemen dan wel aanzetten tot dit handelen en het nalaten van een handeling
instellingsbestuur	het faculteitsbestuur van de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen, Universiteit Leiden en de decaan van de faculteit Technische Natuurwetenschappen van de Technische Universiteit Delft
OER	de door het instellingsbestuur vastgestelde onderwijs- en examen- regeling van de opleiding
online proctoring	elke vorm van online toezicht (surveillance) bij online tentamens met als doel fraude tegen te gaan
Praktische oefening:	een praktische oefening als (onderdeel van) een tentamen of examen als bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, onder d van de wet, in één van de volgende vormen:

- het maken van een scriptie/eindwerkstuk/afstudeerverslag,
- het maken van een werkstuk, een proefontwerp of een programmeeropdracht
- het uitvoeren van een onderzoeksopdracht,
- het deelnemen aan veldwerk of een excursie,
- het doorlopen van een stage,
- het uitvoeren van proeven en experimenten,
- het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit die gericht is op het verwerven van bepaalde vaardigheden.

Surveillant degene die door of namens het instellingsbestuur is belast met het feitelijke toezicht zowel fysiek als online, op de orde tijdens een tentamen

Tentamen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (overeenkomstig artikel 7.10 van de wet). Het onderzoek kan zowel schriftelijk, mondeling als digitaal, of een combinatie hiervan, plaatsvinden. Een tentamen kan uit meerdere deeltentamens bestaan. Uitsluitend aan een tentamen zijn studiepunten verbonden. Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de door de examencommissie bepaalde werkwijze voor de kwaliteitsborging van tentamens en examens;

de wet de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW)

Voor de overige in deze regels en richtlijnen voorkomende begrippen, hebben de begrippen de betekenis die in de WHW of de onderwijs- en examenregeling van de opleiding daaraan verbindt.

Hoofdstuk 2. Instelling, taken en werkwijze van de examencommissie

Artikel 2.1 Instelling examencommissie

- 2.1.1. De examencommissie wordt aangesteld door het instellingsbestuur.
- 2.1.2. De examencommissie bestaat uit tenminste drie leden en maximaal vijf leden. De examencommissie heeft bij voorkeur een oneven aantal leden.
- 2.1.3. Het instellingsbestuur benoemt de leden op basis van hun deskundigheid.
- 2.1.4. Ten minste één lid is als docent verbonden aan de opleiding. Er wordt gestreefd naar een gelijke verdeling van uit de TU Delft en uit de Universiteit Leiden afkomstige docenten.
- 2.1.5. De examencommissie heeft ten minste één lid afkomstig van buiten de desbetreffende opleiding.
- 2.1.6. Het lidmaatschap is onverenigbaar met het lidmaatschap van:
 - a. het instellingsbestuur;
 - b. het bestuur van de opleiding;
 - c. het college van beroep voor de examens;
 - d. de opleidingscommissie.
- 2.1.7. Alvorens het instellingsbestuur tot benoeming van een lid overgaat, hoort het de leden van de desbetreffende examencommissie. De leden van de examencommissie maken hun mening binnen dertig werkdagen bekend bij het instellingsbestuur. Indien een lid geen gebruik heeft gemaakt van het recht te worden gehoord, dan wordt dat lid geacht geen bezwaar te maken tegen de voorgenomen benoeming. Indien een meerderheid van de leden van de examencommissie bezwaar maakt tegen de voorgenomen benoeming, dan legt het instellingsbestuur de leden van de examencommissie een gewijzigd voorstel voor.
- 2.1.8. Leden van de examencommissie worden voor twee jaar benoemd. Een lid mag twee maal worden herbenoemd. Na zes jaar wordt het lidmaatschap van de examen- commissie beëindigd, tenzij er gewichtige redenen zijn om toch te kiezen voor een verlenging van een jaar. Dit mag maximaal éénmaal gebeuren. Na zeven jaar stopt het lidmaatschap van de examencommissie.
- 2.1.9. Elke benoeming wordt schriftelijk vastgelegd in een benoemingsbrief met vermelding van zittingsduur.
- 2.1.10. De opleidingsdirecteur en de studieadviseur van de opleiding zijn adviseurs van de examencommissie.

Artikel 2.2 Samenstelling van de examencommissie

- 2.2.1. De examencommissie benoemt een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter.
- 2.2.2. Aan de examencommissie wordt een ambtelijk secretaris toegewezen.
- 2.2.3. De examencommissie heeft ten minste één extern lid afkomstig van buiten de desbetreffende opleiding;
- 2.2.4. Geen van de leden van de examencommissie draagt financiële verantwoordelijkheid voor de opleiding.

Artikel 2.3 Taken en bevoegdheden van de examencommissie

- 2.3.1.** De examencommissie is het orgaan dat de opdracht heeft op objectieve en deskundige wijze vast te stellen of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.
- 2.3.2.** Onverminderd de wet en de daarop gebaseerde regelgeving heeft de examencommissie voorts in ieder geval tot taakopdracht:
- a. het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens,
 - b. het dragen van de verantwoordelijkheid voor het borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom tentamens en examens
 - c. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen,
 - d. indien de examencommissie daarvoor het meest in aanmerking komt, het verlenen van toestemming aan een student om een door die student samengesteld programma als bedoeld in artikel 7.3j van de wet te volgen, waarvan het examen leidt tot het verkrijgen van een graad, waarbij de examencommissie tevens aangeeft tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren voor de toepassing van de wet,
 - e. het verlenen van vrijstelling voor het afleggen van één of meer tentamens op een van de gronden die zijn vermeld in de OER,
 - f. het al dan niet onder oplegging van vervangende eisen verlenen van vrijstelling van de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen,
 - g. het in voorkomende gevallen verlengen van de in de OER bepaalde geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde tentamens,
 - h. het in bijzondere gevallen bepalen of een tentamen mondeling, schriftelijk of op een andere wijze moet worden afgelegd, in afwijking van hetgeen daarover in de OER is geregeld,
het in bijzondere gevallen bepalen of een tentamen in openbaarheid wordt afgenomen, in afwijking van hetgeen daarover in de OER is geregeld,
 - i. het goedkeuren in individuele gevallen van de keuze van vakken die tot de opleiding behoren,
 - j. het namens het faculteitsbestuur uitbrengen van het (bindend) studieadvies als bedoeld in artikel 7.8b van de wet,
 - k. het uitreiken van een getuigschrift als bedoeld in artikel 7.11, tweede en vierde lid, van de wet ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd,
 - l. het nemen van maatregelen en het opleggen van sancties indien een student of extraneus fraudeert,
 - m. het toekennen van doeltreffende voorzieningen voor het volgen van onderwijs en afleggen van tentamens aan studenten met een functiebeperking als bedoeld in de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte,
 - n. het aanwijzen van examinatoren.
 - o. in de bacheloropleiding het namens het faculteitsbestuur uitbrengen van het (bindend) studieadvies als bedoeld in artikel 7.8b van de wet én de Regeling Bindend Studieadvies Universiteit Leiden;
 - p. in de bacheloropleiding, in de premaster, het namens het college van bestuur uitbrengen van het besluit studievoortgang aan studenten met een verblijfsvergunning als bedoeld in het Vreemdelingenbesluit 2000 én de Regeling

studievoortgang internationale studenten (MoMi) 2024 Universiteit Leiden¹;

Artikel 2.4 Werkwijze

- 2.4.1.** De examencommissie beslist bij gewone meerderheid van stemmen. Bij staking der stemmen geeft het oordeel van de voorzitter de doorslag.
- 2.4.2.** De examencommissie kan haar leden dan wel anderen die daarvoor gezien hun functie in aanmerking komen, schriftelijk mandateren tot het nemen van bepaalde besluiten. De examencommissie kan de gemandateerde instructies geven ter zake van de uitoefening van de gemandateerde bevoegdheid.
- 2.4.3.** Gemandateerde leden nemen besluiten op basis van de OER, de onderhavige Regels en Richtlijnen en eerder gevormd beleid en leggen verantwoording af over hun handelen. Er wordt vastgelegd hoe deze verantwoording plaatsvindt. Bij afwijkingen van eerder gevormd beleid beslist de gehele examencommissie.
- 2.4.4.** De examencommissie heeft in ieder geval het volgende vastgelegd:
 - a. samenstelling van de examencommissie;
 - b. de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en ambtelijk secretaris;
 - c. taken die gemandateerd worden én aan welke functionaris die taken gemandateerd worden, inclusief wijze van verantwoording over besluitvorming;
 - d. vergaderfrequentie, openbaarheid en geheimhouding;
 - e. wijze van verslaglegging en archivering van vergaderingen en besluiten;
 - f. interne werkwijze ten aanzien van aanwijzing examinatoren, borging kwaliteit van tentamens, aanvragen vrijstelling, aanvragen extra tentamengelegenheid, fraude, BSA, en beoordeling samenhang vrije minorprogramma's; en Besluit studievoortgang (MoMi)
 - g. registratie van de handtekeningen van de leden.

¹ De Regeling studievoortgang internationale studenten (MoMi) 2024 Universiteit Leiden is in het traject van de bestuurlijke besluitvorming. Het streven is dat deze regeling per 1 september 2024 of zo spoedig mogelijk daarna in werking treedt.

Hoofdstuk 3. Aanwijzing examinatoren

- 3.1.1.** Voor de aanvang van elk studiejaar en verder zo vaak als dat noodzakelijk is wijst de examencommissie voor het afnemen van het tentamen verbonden aan elk van de onderwijseenheden van de opleiding en het vaststellen van de uitslag daarvan een examiner aan en maakt dit schriftelijk aan de examiner bekend.
- 3.1.2.** Een examiner is lid van de wetenschappelijke staf in dienst van de instelling en verantwoordelijk voor een deel van het onderwijs van de opleiding. In uitzonderlijke gevallen kunnen ook leden van de technische staf in dienst van de instelling tot examiner worden benoemd.
- 3.1.3.** Een examiner beschikt over vakdeskundigheid en toetsdeskundigheid overeenkomstig de eisen genoemd in artikel 4.2.
- 3.1.4.** De examencommissie kan meer dan één examiner per tentamen aanwijzen.
- 3.1.5.** De examencommissie kan externe examinatoren aanwijzen. Zij vergewist zich ervan dat deze examinatoren voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. De externe examinatoren ontvangen een aanstellingsbrief van de examencommissie waarin vermeld staat dat zij zijn aangewezen als externe examiner en voor welk tentamen zij aangewezen zijn.
- 3.1.6.** De examencommissie maakt de aangewezen examinatoren bekend aan de studenten en betrokken medewerkers.
- 3.1.7.** De examencommissie kan de aanwijzing om gewichtige redenen ongedaan maken.
- 3.1.8.** De examinatoren verstrekken de examencommissie de gevraagde inlichtingen.

Hoofdstuk 4. Tentamens

Artikel 4.1 Vorm van de tentamens

- 4.1.1.** De vorm van de tentamens is vastgelegd in de OER en de studiegids. In bijzondere gevallen kan de examencommissie in overleg met de examiner besluiten dat het tentamen in een andere vorm dan aangegeven zal plaatsvinden. De examiner maakt ten minste 25 werkdagen voorafgaand aan het afnemen van het tentamen namens de examencommissie bekend op welke wijze deze zal worden afgenomen, tenzij als gevolg van noodverordeningen de vorm van het tentamen niet eerder dan 5 dagen voorafgaand aan het afnemen van het tentamen kan worden medegedeeld.
- 4.1.2.** De examencommissie kan op gemotiveerd verzoek van de examinandus toestaan dat een tentamen op andere wijze wordt afgelegd dan in de OER is vastgelegd, onder meer in geval van een functiebeperking. Na advies van de studieadviseur beslist de examencommissie, in overleg met de examiner, binnen vijf werkdagen na ontvangst van het verzoek.
- 4.1.3.** Het percentage van het cijfer dat een student mag verdienen met groepswork of huiswerk waarvan niet gecontroleerd kan worden dat het werkelijk van de student afkomstig is, is ten hoogste 15%. Indien een examiner hiervan wil afwijken kan dit alleen pas nadat de examencommissie hiervoor toestemming heeft gegeven.

Artikel 4.2 Kwaliteitsborging van tentamens

- 4.2.1.** Elk tentamen omvat een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek.
- 4.2.2.** De vragen en opgaven van een tentamen zijn duidelijk en ondubbelzinnig en bevatten voldoende aanwijzingen voor de vereiste detaillering van de antwoorden.
- 4.2.3.** Het tentamen is geschikt en dient uitsluitend om te onderzoeken of de student de kwaliteiten heeft verworven die van tevoren als doel van de betrokken onderwijs-eenheid zijn vastgesteld.
- 4.2.4.** Het tentamen is zo specifiek dat alleen de studenten die de stof voldoende beheersen deze goed kunnen beantwoorden. Het tentamen is afgestemd op het niveau van de onderwijseenheid.
- 4.2.5.** De vragen en opgaven van het tentamen zijn evenwichtig gespreid over de examenstof.
- 4.2.6.** De vragen en opgaven van het tentamen hebben uitsluitend betrekking op de van tevoren bekend gemaakte examenstof. Voor studenten is het vooraf duidelijk hoe en waarop ze beoordeeld worden.
- 4.2.7.** De vragen en opgaven van een tentamen worden door tenminste twee examinatoren ontworpen (vier-ogenprincipe).
- 4.2.8.** De duur van elk tentamen wordt vooraf bekend gemaakt en is zodanig dat de examinandus redelijkerwijs voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden en/of de opgaven te maken.
- 4.2.9.** De beoordeling van schriftelijke of online (deel)tentamens geschiedt aan de hand van tevoren schriftelijk vastgestelde en eventueel naar aanleiding van het te beoordelen werk bijgestelde normen.
- 4.2.10.** De beoordeling van practica (inclusief onderzoeksprojecten) geschiedt op grond van een schriftelijk verslag van het desbetreffende practicum, de bij het practicum getoonde vaardigheden, en/of een mondelinge presentatie over de resultaten van het praktisch werk.

- 4.2.11.** De examinerator controleert geschreven teksten, zoals (practicum/project)verslagen, (eind)werkstukken, onderzoeksopdrachten, op plagiaat. Hij/zij kan daarbij gebruik maken van een plagiaatscanner. Een rapport van de plagiaatscan wordt bewaard gedurende dezelfde termijn als het onderhavige werk wordt bewaard.
- 4.2.12.** De examinerator verstrekt desgewenst van ieder door hem afgenomen schriftelijk tentamen of schriftelijke toets een exemplaar met de gestelde vragen en opgaven aan de examencommissie.
- 4.2.13.** De examencommissie beoordeelt steekproefsgewijs de validiteit, betrouwbaarheid en bruikbaarheid van de tentamens. De bevindingen van de commissie worden besproken met de betrokken examinerator of examineratoren.
- 4.2.14.** De examencommissie kan een onderzoek instellen naar de validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en bruikbaarheid van het tentamen wanneer evaluaties of resultaten hiertoe aanleiding geven.
- 4.2.15.** Bij de in artikel 4.2.12 en 4.2.13 bedoelde beoordeling kan de examencommissie zich laten bijstaan door deskundigen.
- 4.2.16.** De examencommissie borgt de kwaliteit van de wijze waarop de organisatie van de tentamens (inclusief surveillance), fysiek of online, wordt uitgevoerd en besteedt daarbij aandacht aan de volgende onderdelen:
- of er voldoende maatregelen worden genomen om te voorkomen dat er tijdens het tentamen wordt gefraudeerd,
 - of de identiteit van de student die het tentamen aflegt geverifieerd kan worden,
 - of bevestigd kan worden dat het tentamen binnen de gestelde termijn is afgerond.

Artikel 4.3 Toegangseisen voor tentamens en praktische oefeningen

- 4.3.1.** Indien de opleiding voorwaarden kent voor de deelname aan (her)tentamens, praktische oefeningen of bachelor eindproject worden deze omschreven in de OER en/of Studiegids. De examinerator vergewist zich ervan dat is voldaan aan de voorwaarden voor toelating tot het tentamen die zijn vastgelegd dan wel voortvloeien uit de wet of een andere universitaire regeling. Afhankelijk van deze voorwaarden, telt bij deelname aan een hertentamen, het hoogst behaalde resultaat.
- 4.3.2.** In afwijking van het bepaalde in de OER kan de examencommissie in uitzonderlijke gevallen op gemotiveerd verzoek van de examinandus toestaan dat een tentamen wordt afgelegd voordat aan de daaraan voorafgaande eisen is voldaan. In dat geval wordt een bewijs dat het tentamen met goed gevolg is afgelegd pas verstrekt nadat alsnog is voldaan aan de toegangseisen.
- 4.3.3.** Een verzoek als bedoeld in artikel 4.3.2 wordt alleen behandeld indien het vergezeld gaat van een studieplan waaruit blijkt welke tentamens de student voornemens is af te leggen en aan welke voor de opleiding relevante extracurriculaire activiteiten en door het College van Bestuur erkende nevenactiviteiten hij voornemens is deel te nemen.

Artikel 4.4 Data van de tentamens

- 4.4.1. De data waarop tentamens schriftelijk of online worden afgenomen worden uiterlijk 20 werkdagen voor aanvang van het studiejaar via de studiegids bekendgemaakt, tenzij als gevolg van noodverordeningen de datum niet eerder dan 5 dagen voorafgaande aan het afnemen van het tentamen kan worden medegedeeld.
- 4.4.2. Van het bepaalde in artikel 4.4.1 kan worden afgeweken indien de belangen van de studenten daardoor redelijkerwijze niet worden geschaad.
- 4.4.3. Bij de vaststelling van de tijdstippen, bedoeld in artikel 4.4.1, wordt zo veel als mogelijk voorkomen dat (deel)tentamens tegelijkertijd worden afgenomen.
- 4.4.4. De data voor mondelinge tentamens worden vastgesteld door de examinator, indien mogelijk in goed overleg met de examinandus.
- 4.4.5. Het bepaalde in artikel 4.4.4 is van overeenkomstige toepassing op toetsingen die anders dan schriftelijk of mondeling worden afgenomen.

Artikel 4.5 Aanmelding en terugtrekking studieonderdelen en tentamens

- 4.5.1. Aanmelding voor schriftelijke tentamens is altijd noodzakelijk. Deze vindt plaats via de in de OER vastgelegde procedure.
- 4.5.2. Terugtrekking voor een tentamen is alleen mogelijk via de in de OER vastgelegde procedure.
- 4.5.3. Als een examinandus die zich heeft aangemeld, en zich niet heeft teruggetrokken, het tentamen niet aflegt, dan wordt het tentamen niettemin geacht te zijn afgelegd en het resultaat van het tentamen aangeduid als “ND” (niet deelgenomen).
- 4.5.4. Aanmelding voor het bacheloronderzoeksproject vindt plaats voor aanvang van het bacheloronderzoeksproject bij de TNW eindprojectenadministratie van de TU Delft via een daartoe geëigend aanmeldingsformulier. Het bacheloronderzoeksproject kan pas worden aangevangen als de student aan de toelatingseisen voldoet die beschreven zijn in de OER.
- 4.5.5. Aanmelding voor een (vrije) minor bij de Universiteit Leiden of de TU Delft vindt plaats via de door de betreffende opleiding aangewezen weg en periode.

Artikel 4.6 Orde tijdens de tentamens

- 4.6.1. Het instellingsbestuur draagt er zorg voor dat ten behoeve van de schriftelijke of online tentaminering zo nodig surveillanten worden aangewezen die er op toezien dat het tentamen in goede orde verloopt. Surveillanten opereren onder de eindverantwoordelijkheid van de betrokken examinator volgens vooraf vastgelegde en hen bekende procedures. Studenten dienen gedurende het gehele tentamen onder surveillance te staan, tenzij vooraf anders bepaald door de examinator.
- 4.6.2. De examinandus dient zich op verzoek van of vanwege de examinator deugdelijk te legitimeren door middel van zijn LU card of campuskaart en wettig legitimatiebewijs. Bij tentamens die online worden afgenomen geldt het inloggen met het universitaire account. Daarnaast kan de examencommissie bepalen dat de student voorafgaand aan het digitale tentamen een ingevulde ‘Verklaring van originaliteit’ inlevert.
- 4.6.3. Examinandi met recht op verlenging van de toegestane tentamenduur dienen een schriftelijke verklaring daartoe bij de tentaminering te kunnen overleggen.

- 4.6.4. Examinandi worden tot uiterlijk 30 minuten na de vastgestelde aanvangstijd toegelaten tot de ruimte waarin het tentamen schriftelijk wordt afgenomen en kunnen niet eerder dan 30 minuten na de vastgestelde aanvangstijd van het tentamen het afleggen daarvan beëindigen, tenzij de examiner daarvoor toestemming geeft.
- 4.6.5. In afwijking van het bepaalde in artikel 4.6.4 kan de examiner bij online tentamens besluiten dat de tijd waarin studenten nog worden toegelaten tot de (digitale) ruimte waarin het tentamen wordt afgenomen, ook minder kan bedragen dan 30 minuten na de vastgestelde aanvangstijd. In dat geval informeert de examiner de studenten minimaal 10 werkdagen tevoren over de uiterlijke starttijd. De student neemt bij inlogproblemen direct contact op met de examiner. De examiner informeert de studenten vooraf over hoe zij tijdens het tentamen contact met de examiner kunnen opnemen.
- 4.6.6. Indien een tentamen online wordt afgenomen en er sprake is van een (technische) storing waardoor het tentamen geen verdere doorgang kan vinden, zal de examencommissie of en wanneer een nieuw tentamen wordt vastgesteld.
- 4.6.7. Communicatieapparatuur, waaronder mobiele telefoons, smart watches en smart phones, dient gedurende het afnemen van het tentamen te zijn uitgeschakeld. Andere elektronische apparatuur mag niet worden gebruikt anders dan na toestemming van de examiner.
- 4.6.8. De examinandus is verplicht de aanwijzingen van de examencommissie dan wel de examiner die voor de aanvang van het tentamen zijn gepubliceerd, alsmede aanwijzingen die tijdens en onmiddellijk na afloop van het tentamen worden gegeven, onverwijld op te volgen.
- 4.6.9. Indien de examinandus de orde verstoort, krijgt hij of zij een waarschuwing. Indien de examinandus de orde blijft verstoren, kan hij of zij uitgesloten worden van verdere deelname aan het tentamen. De examiner of surveillant verzoekt de student de zaal dan wel de online tentamenomgeving te verlaten en de examiner maakt dan een proces verbaal op. De examiner stelt de examencommissie onverwijld in kennis van deze maatregel. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag voor het tentamen wordt vastgesteld tot de examencommissie een uitspraak heeft gedaan. Voordat de examencommissie een besluit neemt, stelt deze de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.
- 4.6.10. Voor tentamens die online worden afgenomen kan het instellingsbestuur, op advies van de betreffende examencommissie, besluiten om online proctoring (d.w.z. indien er sprake is van opname en tijdelijke opslag van audio- en videomateriaal) in een opleiding toe te staan. Online proctoring moet plaatsvinden volgens de regeling online proctored tentamen van de TU Delft of de Universiteit Leiden.

Artikel 4.7 Orde tijdens de practica

- 4.7.1. De examiner verantwoordelijk voor het practicum/de praktische oefening zorgt ervoor dat ten behoeve van de practicumproeven zo nodig assistenten worden aangewezen, die er op toezien dat het practicum in goede orde verloopt.
- 4.7.2. De examinandus dient zich op verzoek van of vanwege de practicumleiding deugdelijk te legitimeren door middel van zijn collegekaart, campuskaart of wettig legitimatiebewijs.
- 4.7.3. De examinandus is verplicht de aanwijzingen van de examencommissie dan wel van de practicumleiding die voor of tijdens het practicum worden gegeven onverwijld op te volgen.

- 4.7.4.** Indien de examinandus een of meer aanwijzingen als bedoeld in lid 4.7.3 niet opvolgt, dan kan hij door de examencommissie of practicumleiding worden uitgesloten van verdere deelname aan het desbetreffende practicum. De uitsluiting heeft tot gevolg dat geen uitslag wordt vastgesteld. Voordat de examencommissie een besluit tot uitsluiting neemt, stelt zij de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.

Artikel 4.8 Mondelinge tentamens

- 4.8.1.** Mondeling wordt niet meer dan één examinandus tegelijk getentamineerd.
- 4.8.2.** Het tentamen is openbaar, tenzij de examinerator, gehoord de examinandus, anders beslist.
- 4.8.3.** Het afnemen van het tentamen wordt bijgewoond door een tweede examinerator dan wel vastgelegd op een geluidsdrager. In dat laatste geval wordt de geluidsopname ten minste één jaar bewaard.

Artikel 4.9 Vaststelling en bekendmaking van de uitslag van het tentamen

- 4.9.1.** De examinandus ontvangt van de door de examencommissie aangewezen examinerator of examineratoren een digitaal bewijsstuk van de uitslag van het beoordeelde tentamen.
- 4.9.2.** De beoordeling van een tentamen, toets, c.q. practicum (totaalcijfer) wordt uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, waarbij ook halve cijfers mogen worden gebruikt, m.u.v. het cijfer 5,5. De woordelijke beoordeling 'gevolgd' of 'voldaan' geeft aan dat de student met voldoende resultaat heeft deelgenomen aan het desbetreffende tentamen(onderdeel), de desbetreffende toets, of het desbetreffende practicum. Bij deeltentamens en niet-herkansbare tentamenonderdelen mogen cijfers op één decimaal nauwkeurig worden toegekend. Wanneer de student niet is verschenen bij een tentamen waar hij zich wel voor heeft aangemeld of een opdracht niet op tijd heeft ingeleverd, wordt als beoordeling "nd" (niet deelgenomen) ingevoerd. Wanneer de student één of meerdere onderdelen van een onderwijseenheid niet (voldoende) heeft afgerond, kan eveneens de beoordeling "inc" (incompleet) worden ingevoerd.
- 4.9.3.** Het tentamen is met goed gevolg afgelegd indien de uitslag 6 of hoger is.
- 4.9.4.** In afwijking van de voorgaande leden 4.9.2 en 4.9.3 kan de examinerator volstaan met de beslissing of de examinandus al dan niet aan de tentameneisen heeft voldaan.
- 4.9.5.** De resultaten van tentamens behaald in het kader van een minorprogramma aan een andere Nederlandse universiteit worden overgenomen zoals ze zijn gegeven, afgerond op 0,5, waarbij tevens de betekenis die door de andere opleiding aan deze cijfers is toegekend wordt overgenomen. Een resultaat van 5,5 waarvoor geen studiepunten zijn toegekend wordt geregistreerd als een onvoldoende (5,0). Indien er studiepunten zijn toegekend aan een vak dat is beoordeeld met een 5,5, wordt dit resultaat geregistreerd als een voldoende (6,0).
- 4.9.6.** Alleen numerieke beoordelingen worden meegewogen in het bepalen van het cijfergemiddelde.
- 4.9.7.** De conversie van in het buitenland behaalde resultaten wordt per individueel geval door de examencommissie bepaald. Daartoe dient een door de bevoegde instantie afgegeven in de Engelse taal opgestelde verklaring te worden overlegd waarop het betreffende onderdeel of de betreffende onderdelen staan vermeld met naam en voor zover van toepassing vakcode, de elders daaraan toegekende normuren studielast (studiepunten), het resultaat, de datum waarop het resultaat werd

behaald en de datum waarop de verklaring werd opgesteld. Een van de leden van de examencommissie of de ambtelijk secretaris is gemandateerd om de conversie te bepalen aan de hand van een daartoe vooraf opgestelde conversietabel. Studenten hebben vooraf recht op inzage in de conversietabel zodat zij op grond hiervan kunnen besluiten wel of niet deel te nemen aan de voorgenomen buitenlandreis.

- 4.9.8.** Het bachelor eindproject wordt door twee examinatoren, onder wie de verantwoordelijk begeleider, beoordeeld volgens door de examencommissie vastgestelde criteria (de beoordelingsmatrix), waarbij de waardering in overleg wordt bepaald. Ten minste een van de beoordelaars is specifiek deskundig op het gebied van het onderwerp, daarnaast is een van beide beoordelaars niet direct betrokken geweest bij de begeleiding van de student. Een mondelinge presentatie van de resultaten is een verplicht onderdeel. Beide examinatoren zijn lid van de wetenschappelijke staf. Het advies van de dagelijkse begeleider wordt hierbij meegenomen. Indien de examinatoren niet tot overeenstemming kunnen komen, dan wijst de examencommissie een derde beoordelaar aan. De derde beoordelaar heeft de beslissende stem. Voor het uitvoeren van het bachelor eindproject bij een andere onderzoeksgroep dan toegestaan is volgens het hiertoe bepaalde in de OER, is toestemming van de examencommissie noodzakelijk.
- 4.9.9.** Indien een tentamen in de vorm van deeltentamens wordt afgelegd, dient voor elk onderdeel ten minste het cijfer 5.0 te worden behaald. Voor het gehele tentamen wordt het gewogen gemiddelde van de deeltentamens rekenkundig afgerond tot een geldig eindcijfer zoals beschreven in artikel 4.9.2.
- 4.9.10.** Indien een tentamen in de vorm van meerdere, niet apart herkansbare tentamenonderdelen wordt afgelegd, geeft de examinerator tijdig doch uiterlijk bij aanvang van het onderwijs aan wat de weging van de afzonderlijke onderdelen is en of er minimumresultaten voor een of meerdere tentamenonderdelen gelden.
- 4.9.11.** Voor de datering van een tentamen geldt de datum waarop het schriftelijk tentamen is gehouden of het mondeling tentamen is afgelegd. Voor een tentamen dat uit meerdere, niet gelijktijdige onderdelen bestaat, geldt de datum waarop het laatste onderdeel is gehouden dan wel afgelegd.
- 4.9.12.** Voor de datering van een praktische oefening geldt de datum waarop het verslag definitief is ingeleverd dan wel de mondelinge eindpresentatie is gehouden of indien beide verplicht zijn, aan de laatste verplichting is voldaan. Indien er geen sprake is van een verslag of een eindpresentatie, geldt de datum waarop de praktische oefening is afgerond.
- 4.9.13.** De student kan een verzoek voor een extra tentamenmogelijkheid indienen bij de examencommissie. In de regel wordt één extra tentamenmogelijkheid toegekend wanneer dit het laatste nog niet afgeronde studieonderdeel van het reguliere bachelorprogramma betreft, wanneer de student actief heeft deelgenomen aan het laatstgehouden tentamen en hertentamen en er anders sprake is van aanzienlijke studievertraging.

Artikel 4.10 Geldigheidsduur van tentamens

- 4.10.1.** De geldigheidsduur van de met goed gevolg afgelegde tentamens die in de OER is vastgelegd kan op verzoek van de examinandus door de examencommissie, gehoord de betrokken examinerator, met één jaar worden verlengd indien er sprake is van persoonlijke omstandigheden en daarnaast de leerdoelen van de onderwijseenheid niet ingrijpend zijn veranderd.

Artikel 4.11 Inzage en nabespreking

- 4.11.1. Gedurende de in de OER genoemde termijn kan kennis worden genomen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden. De vragen en opgaven kunnen éénmaal op een door de examinerator aan te wijzen locatie worden ingezien.
- 4.11.2. Indien tien of meer examinandi tegelijkertijd schriftelijk zijn getentamineerd, dan kan de examinerator een collectieve nabespreking houden op een door de examinerator vast te stellen plaats en tijdstip.
- 4.11.3. Het is de examinandus niet toegestaan op welke wijze dan ook tentamenvragen en opgaven of beoordelings sleutels mee te nemen, te kopiëren, te verspreiden of te publiceren tenzij door of namens de examinerator anders is bepaald.
- 4.11.4. Het is de examinandus niet toegestaan op welke wijze dan ook practicumverslagen, meetrapporten, werkstukken, computerprogramma's, applicaties en andere tijdens of in het kader van een praktische oefening vervaardigde proeven van bekwaamheid van zichzelf of van andere studenten te verspreiden of te publiceren, tenzij door of namens de examinerator anders is bepaald.

Artikel 4.12 Vrijstelling voor tentamens en praktische oefeningen

- 4.12.1. Een verzoek om vrijstelling van het afleggen van een of meer tentamens dan wel van de verplichting tot deelneming aan een of meer praktische oefeningen als bedoeld in de OER wordt door de examinandus schriftelijk en met redenen omkleed ingediend bij de examencommissie. Een formulier hiervoor is verkrijgbaar bij de studieadviseur.
- 4.12.2. De examencommissie stelt zich via het genoemde formulier op de hoogte van de mening van de desbetreffende examinerator(en) en de redenen van de student alvorens te beslissen over het verzoek.
- 4.12.3. Een gehele of gedeeltelijke vrijstelling heeft tot gevolg dat voor dat vak of het gedeelte daarvan geen cijfer wordt vastgesteld, maar dat het woord 'vrijstelling' (VR) wordt vermeld op de cijferlijst behorende bij de examendocumenten.
- 4.12.4. De examencommissie beslist gemotiveerd binnen dertig werkdagen na de indiening van het verzoek. De examinandus wordt onverwijld van de beslissing in kennis gesteld.
- 4.12.5. Het totale aantal studiepunten van de onderdelen waarvoor vrijstelling wordt verleend en van onderdelen die van buiten de opleiding in het examenprogramma van de major (examenprogramma exclusief de minor) opgevoerd mogen worden, mag tezamen het aantal van 30 EC niet te boven gaan.

Artikel 4.13 Bewaartermijnen

- 4.13.1. Tentamenopgaven en antwoordmodellen worden gedurende een termijn van tenminste zeven jaar bewaard. Door examinandi gemaakt werk in het kader van een tentamen, inclusief (practicum) verslagen, wordt gedurende een termijn van tenminste twee jaar bewaard.
- 4.13.2. Het verslag van het bachelor eindproject wordt, inclusief beoordelingsformulier en plagiaatscan rapportage, gedurende een termijn van tenminste zeven jaar bewaard.
- 4.13.3. De uitslagen van afgelegde tentamens en examens alsmede de besluiten van de examencommissie worden deugdelijk geregistreerd. Tot de geregistreeerde gegevens hebben uitsluitend diegenen toegang die daarvoor toestemming is verleend door de examencommissie.

Artikel 4.14 Doeltreffende voorziening in geval van functiebeperking

- 4.14.1** Een student met een functiebeperking als bedoeld in de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte heeft recht op doeltreffende voorzieningen bij een tentamen.
- 4.14.2** De examencommissie beslist op een verzoek om een doeltreffende aanpassing met inachtneming van de wettelijke regels en de procedure zoals vastgelegd in het Protocol Studeren met een functiebeperking aan de Universiteit Leiden.
- 4.14.3** Een verzoek om een doeltreffende voorziening bij een tentamen wordt ingediend via de tegel 'studeren met functiebeperking' in uSis (<https://usis.leidenuniv.nl/>).
- 4.14.4** Een student met een functiebeperking kan een verzoek indienen voor een tentamenvoorziening voor tijdverlenging van 10 minuten extra tijd per uur voor het afleggen van een tentamen, via de tegel 'studeren met een functiebeperking' in uSis (<https://usis.leidenuniv.nl/>). Een student is verplicht adequate bewijsstukken in te dienen met betrekking tot diens functiebeperking.
- 4.14.5** Verzoeken en bewijsstukken voor een tentamenvoorziening voor tijdverlenging van 10 minuten extra tijd per uur voor het afleggen van een tentamen worden beoordeeld door de studentendecaan.
- 4.14.6** De studentendecaan heeft een mandaat om in deze verzoeken namens de examencommissie te besluite voor zover de gevraagde tentamenvoorziening is voor tijdverlenging van 10 minuten extra tijd per uur voor het afleggen van een tentamen.

Hoofdstuk 5. Examens en getuigschriften

Artikel 5.1 Het afleggen van het examen

5.1.1. De examinandus is voor het bachelorexamen geslaagd indien de examencommissie met in achtneming van de verleende vrijstellingen, heeft vastgesteld dat alle onderdelen van het bachelorexamen met voldoende resultaat zijn afgelegd.

Artikel 5.2 Goedkeuring van examenprogramma's en keuzeonderdelen

5.2.1. Een verzoek tot goedkeuring van een examenprogramma als bedoeld in artikel 7.3 van de wet dient schriftelijk en gemotiveerd bij de examencommissie te worden ingediend. De examencommissie beslist binnen dertig werkdagen na ontvangst van het verzoek. Bij het uitblijven van een besluit binnen deze termijn wordt de examencommissie geacht de gevraagde toestemming te hebben verleend. Indien aanvullende informatie ingewonnen dient te worden kan deze termijn met tien werkdagen worden verlengd. Verzoeken dienen, voor zover mogelijk, tijdig (vooraf) te worden ingediend.

5.2.2. Een verzoek tot goedkeuring en opname in het examenprogramma van een al dan niet elders afgerond (keuze)vak wordt, vergezeld van informatie over inhoud en aantal studiepunten, door de student schriftelijk en gemotiveerd ingediend bij de examencommissie.

Artikel 5.3 Uitsluiting van de opleiding of bepaalde onderdelen daarvan

5.3.1. Als een student door zijn gedragingen of uitlatingen blijkt heeft gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van één of meer beroepen waartoe de door hem gevolgde opleiding hem opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening, dan brengt de examencommissie desgevraagd advies uit aan de Colleges van Bestuur omtrent de weigering dan wel het beëindigen van de inschrijving van de betrokken student voor de opleiding.

5.3.2. Indien de student is ingeschreven voor een andere opleiding en daarbinnen het onderwijs volgt van een afstudeerrichting die overeenkomt met of gelet op de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening verwant is aan de opleiding waarvoor de inschrijving met toepassing van artikel 7.42a, eerste lid, van de wet is beëindigd, dan brengt de examencommissie desgevraagd advies uit aan het College van Bestuur of het de student kan worden toegestaan die afstudeerrichting of andere onderdelen van die opleiding te volgen.

5.3.3. De examencommissie brengt een advies als bedoeld in artikel 5.3.1 of 5.3.2 uit binnen tien werkdagen nadat daarom is verzocht.

Artikel 5.4 Aanmelding voor het examen

5.4.1. Deelname aan het bachelorexamen vindt automatisch plaats door deelname aan een tentamen van de bacheloropleiding, tenzij de examinandus die voortijdig beëindigt. De examencommissie stelt op maandelijks examenzittingen de examenuitslag vast van die studenten die zich uiterlijk zes weken voor de examenzitting hiervoor schriftelijk hebben aangemeld bij het Science Onderwijs- en Studentzaken aan de Universiteit Leiden. De uitreiking van het getuigschrift vindt twee maal per jaar plaats op de data die daarvoor worden aangegeven door de opleiding.

5.4.2. Terugtrekking voor een examen is te allen tijde toegestaan.

5.4.3. De examencommissie kan in bijzondere gevallen toestaan dat een latere aanmelding niettemin als tijdig wordt aangemerkt.

Artikel 5.5 Getuigschrift en diplomasupplement

- 5.5.1. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie, nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen voor de afgifte is voldaan, een getuigschrift uitgereikt. Op dit getuigschrift worden de gegevens vermeld als omschreven in artikel 7.11, tweede lid, van de wet.
- 5.5.2. Per opleiding wordt één getuigschrift uitgereikt.
- 5.5.3. Het getuigschrift wordt opgesteld in het Nederlands of het Engels. Het getuigschrift wordt namens de examencommissie ondertekend door de voorzitter. Bij ontstentenis of afwezigheid van de voorzitter ondertekent de plaatsvervangend voorzitter of een ander lid van de examencommissie het getuigschrift.
- 5.5.4. Degene die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift, kan overeenkomstig door het College van Bestuur vast te stellen regels de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan, conform het hiertoe bepaalde in de OER.
- 5.5.5. De examencommissie voegt aan het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde afsluitend bachelorexamen een supplement toe. Per getuigschrift wordt één supplement toegevoegd.
- 5.5.6. Het supplement wordt opgesteld in het Engels en voldoet aan het Europese overeengekomen standaardformaat en bevat een vakkenlijst met de behaalde cijfers en de eindtermen van de betreffende opleiding. Met goed gevolg afgelegde studieonderdelen die buiten het reguliere bachelorprogramma vallen kunnen alleen na goedkeuring van de examencommissie worden toegevoegd aan de vakkenlijst.
- Degene die de educatieve module aan het ICLON met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in 5.5.1 kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie van het ICLON af te geven verklaring waarin is vermeld dat de educatieve module met goed gevolg is afgelegd. Op deze verklaring wordt tevens melding gemaakt van het voldoen aan de bekwaamheidseisen, bedoeld in artikel 7.10 van de Wet voortgezet onderwijs 2020.
- 5.5.7. Ingeval de geëxamineerde voor en tijdens het afleggen van het examen blijkt heeft gegeven van uitzonderlijke bekwaamheid, met inachtneming van het gestelde in artikel 5.6.2, wordt dit op het getuigschrift vermeld met de woorden 'cum laude' of 'summa cum laude'.

Artikel 5.6 Examenjudicium

- 5.6.1. De examencommissie kan aan de uitslag van het examen een eindoordeel verbinden over de verrichtingen van de geëxamineerde. Dit oordeel is gebaseerd op het gemiddelde van de cijfers die zijn behaald voor de tot het examen behorende vakken gewogen naar studielast (woordelijke bepalingen zoals vastgelegd in 4.9.2 worden hierbij niet meegewogen).
- 5.6.2. De examencommissie verleent het predicaat 'cum laude' of het predicaat 'summa cum laude' aan het behaalde examen in overeenstemming met hetgeen daaromtrent in de OER is bepaald.
- 5.6.3. In bijzondere gevallen kan de examencommissie in het voordeel van de geëxamineerde afwijken van het bepaalde in artikel 5.6.2. In het bijzonder geldt dat voor studenten die niet aan alle voorwaarden voor cum laude voldoen maar wel een cijfergemiddelde van boven de 8.50 hebben behaald (oude regeling).

Artikel 5.7 Bewaartermijnen

- 5.7.1. De keuze om het getuigschrift toe te kennen is openbaar. De examenregisters waarin deze informatie staat vermeld worden voor altijd bewaard.

Hoofdstuk 6. Fraude en plagiaat

Artikel 6.1 Fraude

6.1.1. Onder Fraude wordt verstaan:

ieder handelen of nalaten dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over iemands kennis, inzicht, vaardigheden, (beroeps)houding of reflectie geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt, waaronder in ieder geval:

- het ongeoorloofd raadplegen van literatuur, studiematerialen, notities, communicatiemiddelen (o.a. smartphones, smartwatches) programmatuur zoals AI-software of andere apparatuur tijdens het tentamen;
- het gebruik van spiekbriefjes of het aanbrengen van aantekeningen in boek(en) bij open boek tentamen;
- het afkijken bij andere studenten of, binnen of buiten de tentamenruimte het uitwisselen van informatie of materialen;
- het tentamen laten afleggen door iemand anders of het zich tijdens het tentamen uitgeven voor iemand anders of via programmatuur zoals AI-software;
- het tonen van een vals bewijs van inschrijving;

het zich voor de datum of het tijdstip waarop het tentamen zal plaatsvinden, in het bezit stellen van de opgaven van het desbetreffende tentamen;

- het aanpassen van het ingeleverde tentamen bij inzage;
 - het vervalsen of verzinnen van uitkomsten van experimenten;
 - plagiëring, zijnde het gebruik van bronnen, woordelijk of gedachtegoed, of delen daarvan zonder vermelding van de herkomst;
 - ander gedrag dat de examencommissie op grond van de binnen de opleiding vastgestelde en gecommuniceerde regels als fraude aanmerkt.
- gebruik maken van fictieve onderzoeksdata, grafieken, literatuur en literatuurverwijzingen wordt eveneens aangemerkt als fraude.

-

6.1.2. Wanneer sprake is van een vermoeden van fraude door een student, wordt deze zaak behandeld door de examencommissie van de opleiding waarvoor de student is ingeschreven. Als een examencommissie een klacht over fraude ontvangt over een student die voor een andere opleiding is ingeschreven, stuurt zij deze klacht onverwijld door naar de examencommissie van die andere opleiding.

Artikel 6.2 Door de examiner te treffen maatregelen bij fraude

6.2.1. In geval van constatering of van een ernstig vermoeden van een onregelmatigheid of fraude tijdens het tentamen deelt de examiner of surveillant dit onmiddellijk mee aan de examinandus. De student kan het tentamen afmaken. De examiner of de surveillant kan de examinandus verzoeken eventuele bewijsstukken ter beschikking te stellen. Een weigering hiertoe wordt aangetekend. De examiner en de student vullen na afloop van het tentamen het formulier proces verbaal in. Het ingevulde proces verbaal, inclusief eventuele bewijsstukken, wordt door de examiner onverwijld aan de examencommissie ter kennis gebracht.

6.2.2. Een student is verplicht voorwerpen die hij/zij bij zich heeft en die van belang kunnen zijn voor de beoordeling van een onregelmatigheid of fraude, op verzoek van de examiner ten behoeve van die beoordeling aan de examiner af te staan. De ingenomen voorwerpen worden binnen een redelijke termijn na afloop van het tentamen aan de student teruggegeven.

6.2.3. De examiner stelt aan de examencommissie de voorwerpen ter beschikking die

hij of zij heeft ingenomen. In geval van aantekeningen in een boek kunnen in plaats van de ingenomen voorwerpen, foto's daarvan aan de examencommissie ter beschikking worden gesteld. De surveillant die een onregelmatigheid, fraude of verstoring van de orde tijdens het tentamen constateert, meldt dit terstond bij de examinerator.

- 6.2.4.** Op het proces verbaal wordt de naam van de student, studentnummer, de gelegenheid, de datum en de aard van de onregelmatigheid beschreven. Bij voorkeur tekent de student voor 'gezien' bij de beschrijving van de onregelmatigheid.
- 6.2.5.** Wanneer anders dan tijdens het afleggen van een tentamen fraude van een student wordt geconstateerd of vermoed, wordt dit zo spoedig mogelijk door de examinerator schriftelijk en eventueel voorzien van bewijsstukken, bij de examencommissie gemeld.

Artikel 6.3 Door de examencommissie te treffen sancties bij fraude

- 6.3.1.** De examencommissie stelt de examinandus in de gelegenheid schriftelijk commentaar bij te voegen aan het opgemaakte proces verbaal.
- 6.3.2.** In geval van constatering of van een ernstig vermoeden van onregelmatigheden of fraude bij een tentamen neemt de examencommissie pas een besluit als in artikel 6.3.3 genoemd, nadat zij de examinandus, de examinerator, eventueel de surveillant en anderen in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord. Het horen kan achterwege blijven als de examencommissie heeft vastgesteld dat er geen sprake is van fraude.
- 6.3.3.** De examencommissie besluit op basis van het proces verbaal en het eventueel gehoorde of een sanctie aan de orde is en, zo ja, welke de passende sanctie is. De beoordeling van het tentamen als bedoeld in artikel 6.2.1, volgt pas na een besluit van de examencommissie, waarin deze het tentamen vrijgeeft voor beoordeling.
- 6.3.4.** De sancties die de examencommissie kan, afhankelijk van de ernst van de fraude, herhaalde fraude mede in aanmerking genomen, opleggen:
- berisping;
 - de beslissing dat voor de student geen uitslag van het betreffende tentamen of de praktische oefening wordt vastgesteld;
 - uitsluiting van het betreffende tentamen of de praktische oefening ten aanzien waarvan de onregelmatigheid of fraude is geconstateerd voor de duur van ten hoogste één jaar;
 - uitsluiting van een of meer andere tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar;
 - een combinatie van bovenstaande maatregelen;
 - bij de vaststelling van een sanctie kan de omstandigheid van eerder door de student gepleegde fraude mede in aanmerking worden genomen.
- 6.3.5.** Tentamens die in de periode van uitsluiting aan een andere faculteit of instelling van hoger onderwijs met goed gevolg zijn afgelegd, waaronder mede begrepen praktische oefeningen, werkstukken, verslagen, scripties, kunnen op generlei wijze deel uitmaken van het examen van de opleiding
- 6.3.6.** In geval van zeer ernstige fraude of recidive kan de examencommissie het College van Bestuur voorstellen de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief te beëindigen gelet op artikel 7.42, derde lid van de wet.
- 6.3.7.** De examinandus wordt schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld van de getroffen sanctie.
- 6.3.8.** De examinandus kan de examencommissie schriftelijk verzoeken de getroffen

sanctie ongedaan te maken. Bij dit verzoek voegt hij een afschrift van het verslag, bedoeld in artikel 6.3.7 en desgewenst zijn schriftelijk commentaar daarop.

- 6.3.9. Wanneer in het kader van groepsonderwijs fraude door de examencommissie is vastgesteld als groepsfraude, kan aan elke deelnemer van de groep door de examencommissie een sanctie genoemd in lid 6.3.4 opgelegd worden.
- 6.3.10. De examencommissie neemt pas een besluit als in lid 6.3.4 genoemd of gaat pas over tot het opleggen van een sanctie nadat zij de student in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord. Het horen kan achterwege blijven als de examencommissie heeft vastgesteld dat er geen sprake is van fraude.

Artikel 6.4 Te treffen maatregelen naar aanleiding van plagiaat

- 6.4.1. Indien de examinerator plagiaat constateert in een (practicum/project)verslag, (eind)werkstuk, scriptie of onderzoeksopdracht deelt hij/zij dat zo spoedig mogelijk schriftelijk mee aan de voorzitter van de examencommissie.
- 6.4.2. De examinerator stelt het desbetreffende (practicum)verslag, (eind)werkstuk, scriptie of onderzoeksopdracht tezamen met aanvullende bewijsstukken zoals een plagiaatevaluatie rapport, ter beschikking van de examencommissie.
- 6.4.3. In geval van verdenking van plagiaat kan de examencommissie de examinerator, de student, eventueel de begeleider en anderen horen.
- 6.4.4. Als ordemaatregel kan de examencommissie besluiten:
- een officiële waarschuwing te geven en op te nemen in het studentdossier;
 - het ongeldig verklaren van het (practicum/project)verslag, (eind)werkstuk of onderzoeksopdracht;
 - van de betrokken student gedurende ten hoogste één jaar geen (practicum/project)verslag, (eind)werkstuk of onderzoeksopdracht accepteren, met inbegrip van werkstukken enz. die met goed gevolg aan een andere faculteit of andere instelling van hoger onderwijs zijn afgerond, en de betrokkene uit te sluiten van deelneming aan de voorbereiding of uitvoering van dergelijke (practicum/project)verslagen, (eind)werkstukken of onderzoeksopdrachten;
 - en/of het uitsluiten van het deelnemen aan één of meer tentamens voor de duur van ten hoogste één jaar. Tentamens die in de periode van uitsluiting aan een andere faculteit of een andere instelling van hoger onderwijs met goed gevolg zijn afgelegd kunnen op generlei wijze deel uitmaken van het examen van de opleiding.
- 6.4.5. In geval van zeer ernstige plagiaat of bij herhaalde plagiaat kan de examencommissie het College van Bestuur voorstellen de inschrijving voor de opleiding van de betrokken student definitief te beëindigen gelet op artikel 7.42, derde lid van de wet.

Artikel 6.5 Onregelmatigheden

De examencommissie kan in geval van verstreckende onregelmatigheden of fraude (of gegronde vermoedens daartoe) voorafgaand aan dan wel tijdens een deeltentamen of tentamen, zonder dat vastgesteld kan worden welke individuele studenten het betreft, het desbetreffende (deel)tentamen voor allen ongeldig verklaren. Het tentamen moet in een dergelijk geval opnieuw worden afgenomen. De examencommissie stelt dan op de kortst mogelijke termijn een nieuwe tentamendatum vast. Onder onregelmatigheden kan in dit verband tevens worden verstaan een technisch gebrek, onder meer in geval van digitale toetsing, op grond waarvan de examencommissie het tentamen voor allen ongeldig kan verklaren.

Hoofdstuk 7. Het bindend studieadvies (BSA)

Artikel 7.1 Dossiervorming

- 7.1.1. De studieadviseur houdt van iedere student die bij de opleiding is ingeschreven een dossier bij.
- 7.1.2. In het dossier wordt een aanduiding van de persoonlijke omstandigheden van de student als bedoeld in artikel 7.8b, derde lid, van de wet opgenomen, alsmede indien van toepassing het aan de persoonlijke omstandigheden aangepaste studieplan dat de opleiding met de student heeft vastgelegd.
- 7.1.3. De student dient de persoonlijke omstandigheden te melden aan de studieadviseur op het moment dat de omstandigheden zich voordoen en zodra dat mogelijk is.
- 7.1.4. Elke student heeft het recht zijn dossier, bedoeld onder 7.1.1, in te zien en daaraan desgewenst zijn bezwaren tegen de inhoud van hetgeen daarin is opgenomen, toe te voegen.

Artikel 7.2 Het bindend studieadvies

- 7.2.1. De examencommissie brengt het advies uit namens het bestuur van de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen (Universiteit Leiden) en namens de decaan van de faculteit Technische Natuurwetenschappen (TU Delft) met inachtneming van hetgeen daaromtrent is bepaald in de Regeling Bindend Studieadvies Universiteit Leiden (2019).
- 7.2.2. Een beroep op persoonlijke omstandigheden dient tijdig bij de studieadviseur te worden ingediend en dient vergezeld te gaan van (1) een verklaring van de student over het huidige en te verwachten verloop van de studie, zonder daarbij in detail te treden over de bijzondere omstandigheden, en (2) een door de student aangevraagde beoordeling van de persoonlijke omstandigheden uitgevoerd door Studenten- en Onderwijs Zaken (SOZ).

Artikel 7.3 Het besluit studievoortgang internationale studenten (MoMi)

De examencommissie brengt het besluit studievoortgang namens het college van bestuur uit met inachtneming van hetgeen daaromtrent is bepaald in de Regeling studievoortgang internationale studenten (MoMi) 2024 Universiteit Leiden.

Hoofdstuk 8. Minorprogramma

- 8.1.1.** Voor opnemen van een erkend minorprogramma van de TU Delft of de Universiteit Leiden in het bachelorprogramma, is geen aparte toestemming van de examencommissie vereist. Voor het volgen van een als zodanig erkende minor aan een andere instelling dan de TU Delft of de Universiteit Leiden dient de student vooraf toestemming te vragen zoals beschreven in artikel 8.1.2, echter zonder de aanbeveling van de ter zake deskundige docent.
- 8.1.2.** Voor het opnemen van een minorprogramma aan een buitenlandse Universiteit in het bachelorprogramma is toestemming van de examencommissie vereist. Een verzoek voor toestemming moet schriftelijk worden ingediend bij de examencommissie waarbij de verschillende studieonderdelen qua inhoud, niveau en samenhang worden beschreven en een aanbeveling van een ter zake deskundige docent van een universitaire opleiding is gevoegd.
- 8.1.3.** Voor het opnemen van een vrije minor (een door de student samengesteld pakket) in het bachelorprogramma geldt hetzelfde als in artikel 8.1.2 is gesteld.
- 8.1.4.** De examencommissie beoordeelt verzoeken zoals in leden 8.1.1, 8.1.2, en 8.1.3 worden genoemd op inhoud, samenhang, overlap met het major programma en, als het vakgebied binnen of naast het vakgebied van de opleiding ligt, ook op niveau. De overlap met het major programma mag in totaal ten maximale 6 EC omvatten.

Hoofdstuk 9. Klachten, bezwaren en beroepen

Artikel 9.1 Indiening

- 9.1.1. Een student dient een klacht, een bezwaar of een (administratief) beroep als bedoeld in artikel 7.61, eerste lid, van de wet, in vanwege een genomen beslissing van de examencommissie of van een of meer van de door haar aangewezen examinatoren in bij het College van Beroep voor de Examens (CBE) van de Universiteit Leiden.
- 9.1.2. De termijn voor het schriftelijk indienen van een (administratief) beroep of een bezwaar als bedoeld in artikel 9.1.1 bedraagt zes weken.
- 9.1.3. Indien een student een verzoek of klacht bij de examencommissie indient, waarbij een examiner is betrokken die lid is van de examencommissie, neemt dit lid van de examencommissie geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht en verlaat daartoe tijdelijk de vergadering.

Artikel 9.2 Behandeling van klachten en bezwaren

- 9.2.1. Klachten en bezwaren worden behandeld conform de bestaande procedures zoals opgenomen in de Regeling ombudsfunctionaris², de Regeling overige klachten³, en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 9.3 Behandeling van beroepen

- 9.3.1. (Administratieve) beroepen worden behandeld conform de bestaande procedures. Deze zijn opgenomen in het Reglement van orde van het College van beroep voor de examens en het Studentenstatuut.⁴

² <https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/algemeen/regeling-ombudsfunctionaris>

³ <https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/algemeen/regeling-overige-klachten>

⁴ <https://www.organisatiegids.universiteitleiden.nl/reglementen/algemeen/studentenstatuut>

Hoofdstuk 10. Jaarlijkse verslaglegging

- 10.1.1.** De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden. De examencommissie verstrekt het verslag aan het instellingsbestuur.
- 10.1.2.** Het verslag omvat in elk geval de voornaamste besluiten van de examencommissie alsmede een beschrijving van de wijze waarop de examencommissie haar taak ten aanzien van de kwaliteitsborging van tentamens als bedoeld in artikel 4.2 heeft vervuld.

Hoofdstuk 11. Slotbepalingen

Artikel 11.1 Bijzondere omstandigheden

- 11.1.1.** In gevallen waarin deze regels en richtlijnen niet voorzien beslist de examencommissie.
- 11.1.2.** Indien in bijzondere gevallen onverkorte toepassing van hetgeen in deze regels en richtlijnen is bepaald tot evidente onbillijkheid leidt, is de examencommissie bevoegd anders te besluiten
- 11.1.3.** De examencommissie c.q. examinerator neemt bij beslissingen tot richtlijn de volgende maatstaven, en weegt bij strijdigheid het belang van de ene maatstaf tegen de andere af:
- a. het behoud van kwaliteits- en selectie-eisen van een examen of tentamen;
 - b. doelmatigheidseisen, onder meer tot uitdrukking komend in een streven om onnodig tijdverlies voor studenten bij de voorbereiding van een examen of tentamen zoveel mogelijk te voorkomen;
 - c. mildheid ten opzichte van studenten die door omstandigheden buiten hun schuld in de voortgang van hun studie vertraging hebben ondervonden.

Artikel 11.2 Wijzigingen

- 11.2.1.** Bij wijzigingen in deze regels en richtlijnen die betrekking hebben op het lopende studiejaar, dan wel gewichtige gevolgen hebben voor degenen die daarvoor al voor de opleiding waren ingeschreven, wordt zoveel mogelijk voorkomen dat de belangen van de betrokken studenten worden geschaad.

Artikel 11.3 Inwerkingtreding

- 11.3.1.** Deze regels en richtlijnen treden in werking op 1 september 2024 en zullen worden geplaatst op de facultaire websites.